

EUSKADI, UN PUNT DE MIRA COMPLICAT

Madrid: Ningú no piula

Els polítics que exerceixen a Madrid, començant per Felipe González, quan se'ls fa alguna consulta sobre Euskadi, solen tancar els ulls, sospiren i després afirmen que ells no són experts en política basca, o que no ho acaben d'entendre. I és cert que, en general, el tarannà i els esquemes polítics bascos no encaixen amb els d'àmbit estatal, fet que sovint desorienta els responsables de les grans forces de l'Estat espanyol. Per posar-ne un cas, les diferències entre els tres territoris bascos i la seua estructuració són sistemàticament ignorades pels polítics i els informadors ubicats a Madrid, que examinen el fet basc des d'una òptica massa uniforme d'acord amb les tendències harmonitzadores i centralistes.

Aquest desconcert es pot aplicar també als membres del govern central, malgrat la presència d'algun ministre basc, com Joaquín Almunia. Des de la dissolució de l'anterior parlament basc ningú de l'equip de Felipe González i d'Alfonso Guerra no ha adoptat una posició clara i oberta, llevat la de no ficar-se en el vesper del nord. La política del govern socialista vers Euskadi, dibuixada en gran mesura per l'ex-ministre Tomàs de la Quadra Salcedo, s'ha basat essencialment en l'esperança que les contradiccions basques acabarien a curt o a mitjà termini per trencar el bloc nacionalista i obririen la porta a una més directa actuació governamental a través del PSE-PSOE. Les picabaralles entre Ardanza, Arzallus i Garaiakoetxea i la ruptura del PNB semblaren confirmar aquesta estratègia: el partit hegemònic basc desaparegué com a interlocutor dels socialistes i el front nacionalista aparentment s'esquerdà.

El procés coincidí amb nombroses declaracions governamentals (només cal rellegir el debat sobre la situació autonòmica), com per exemple que l'estatut d'autonomia era interpretat correctament i suficientment per l'administració central; que el terrorisme i la violència són essencialment un problema policíac i no polític; que les dues administracions no s'han de superposar, sinó que s'han de barrejar;

La situació política a Euskadi, molt més complicada després de les eleccions, és vista des de Madrid amb un profund desconeixement. De les forces estatals ni tan sols el PSOE, que ha estat l'única que ha aconseguit uns resultats destacables, ha aportat propostes i anàlisis clares aquests dies.

Josep Sanmartí

que les diferències en matèria de transferències o de quotes són imputables al govern basc, etcètera.

Ara bé, les eleccions del 30 de novembre anorrearen aquesta política ja que, al capdavall, les desitjades i fomentades disputes entre els partits nacionalistes bascos i els seus líders no han impedit que el poble hagi manifestat una inequívoca voluntat nacionalista. Per tant, qualsevol partit que aspiri a entrar en el futur govern basc totalment o parcialment s'ha de plantejar una acció fonamentada en els pressupostos nacionalistes.

I aquí comença el gran dilema so-

KARLOS

KARLOS

Malgrat el trencament penebista, les urnes han mostrat una clara voluntat nacionalista.

cialista vist des de Madrid: el PSE-PSOE té massa diputats per a defugir d'entrada la seua participació en el govern basc, i massa pocs per evitar la prolongació de la política nacionalista que exigeix la majoria de l'electorat i que el PSE-PSOE ha blasmat tantes vegades. Per exemple, és obvi que el govern basc, sigui del signe que sigui, haurà de continuar lluitant per un més gran aprofundiment de l'estatut, cosa que el govern central rebutja dient que és impossible. En un cas com aquest, ¿què pot fer el PSE-PSOE i, concretament, Txiki Benegas? Per això, és curiós l'escàs entusiasme que han mostrat els màxims

KARLOS

portaveus del PSOE a Madrid pels resultats electorals dels seus companys a Euskadi. Solament s'han sentit algunes desmenjades declaracions, per exemple de Javier Solana, abundant el punt de vista de Txiki Benegas de prendre la iniciativa en la formació d'un govern de coalició i aspirar a la presidència.

Però, fora d'això, ningú no ha exposat una línia de conducta específica vers el País Basc. Ningú no coneix els plans concrets que té el govern central pel que toca a les transferències que falten, a les relacions amb la CEE, a la quota corresponent al 1987, a la lluita antiterrorista, a la normalització lingüística, a l'Ertzantza, etc., si exceptuem algunes declaracions difuses de bona voluntat.

Tothom sap que les coses han canviat, però ningú no diu fins a quin punt ni en quin sentit, i ara l'administració central es limita a esperar en silenci. El resultat és que el seu peó, Txiki Benegas, se les ha de veure tot sol amb una complicada papereta.

Quan Txiki Benegas acceptà la Secretaria d'Organització del PSOE tothom pensà que era un error retirar de l'escenari basc el millor home del partit en aquell territori. La retirada, però, no fou completa perquè al carrer de Ferraz de Madrid compregueren que el substitut natural, assassinat Enrique Casas, era Ricardo García

Damborenea, un radical furiosament antinacionalista i protagonista de sonades polèmiques amb el PNB i HB.

Ara, la Moncloa no permet que Txiki Benegas vagi tan enllà per satisfer les demandes nacionalistes, ni pot anar tan ençà com per fer contents els altres dirigents socialistes.

Pel que fa a AP, només cal recordar que el daltabaix electoral provocà la crisi més greu d'aquest partit, i ja és

dir, mentre que el CDS ha fet un pas més i ha obtingut categoria parlamentària a Euskadi. Tanmateix, el seu caràcter testimonial en el parlament basc fa que els seus quatre diputats (dos i dos) no hagin tingut cap relleu en la vida política madrilenya. Altres partits, com el PDP, no gosaren ni tan sols treure la cara al País Basc, i han quedat apartats de la seua problemàtica. □

CONGRÉS FUNDACIONAL DEL CNC

Cubillo: descolonitzar

La setmana pasada un nou partit es va sumar al panorama polític de les Illes. El Congrés Nacional de Canàries, liderat per Antonio Cubillo, es perfila com a força «interclassista» i de clar signe «anticolonial».

Carles Ruiz

Canàries també respira ambient pre-electoral. A principis de l'estiu de l'any que ve, els canaris renovaran la composició dels ajuntaments, dels *cabildos*, i del parlament autòmic de l'arxipèlag. Molt ha de fer l'atomitzat espectre polític del nacionalisme canari, amb més de set partits, per a modificar els resultats d'anteriors comicis. El socialista Jerónimo

Saavedra governa amb una majoria relativa que ha passat per moments crítics. PSOE i AP controlen quaranta-quatre dels seixanta escons del Parlament canari. La setmana passada, un nou partit es va sumar a la complexitat del panorama polític de les illes. El Congrés Nacional de Canàries va celebrar el seu *Tagoror Fundacional*, i Antonio Cubillo n'ha estat nomenat president.

Més d'un centenar de delegats es van reunir a Tenerife al congrés cons-

tituent del CNC, un partit que neix «davant la multiplicitat d'organitzacions populistes o nacionalistes de diferents signes sense suport popular, i davant l'aparició de grups insularistes, regionalistes, caciquils o de tendències indeterminades, contràries als interessos del poble». Ho diu la ponència política que es va aprovar per majoria.

Cubillo és conscient de les dificultats de trobar un forat sota l'ombra de l'hegemonia dels partits estatals. Però, malgrat l'objectivitat de les xifres, afirma que hi ha una base sociològica nacionalista a Canàries. «En aquests moments, sí. Hi ha una conscienciació però no només entre els treballadors, sinó també entre els petits i mitjans empresaris i propietaris agrícoles. Ells s'adonen que la metròpoli els explota i que, a més, no pot resoldre els seus problemes. Aquí s'aplica un model econòmic colonial des de fa cinc segles».

La ponència desenvolupa els punts essencials de la política del CNC. El problema de la propietat de l'aigua, el pacifisme, la reorganització de l'economia canària —«en mans estrangeres», l'eixida de la CEE i l'ingrés en el grup de països de l'ACP (Àfrica-Carib-Pacífic) de la Convenció de Lomé, són alguns dels eixos fonamentals d'aquesta política. La independència, l'objectiu. «El nostre discurs és el de la independència. El CNC és un partit independentista, perquè dir-se nacionalista és jugar al confusionisme», opina Cubillo, que considera que el CNC és l'instrument òptim «per assolir aquest objectiu, atès el seu caràcter de partit interclassista».

«Que se'n vagin»

Durant els tres dies que va durar el

«Un model econòmic colonial que ha durat cinc segles».

Tagoror Fundacional, els delegats van elegir el Comitè Central i el Buró Polític del partit, que compta amb dos vice-presidents: José Luis San Ginés i Carmelo Ramírez. Pilar Ramos serà la secretària del Comitè Central i Angel Cuenca Sanabria, coordinador general. Angel Cuenca és fill d'un català que va ser desterrat després de la guerra civil.

Cubillo vol mesurar le seves forces en les properes eleccions, però assegura que «sigui el que sigui el resultat, el denunciarem». Argumenta aquesta actitud per «la presència a Canàries de 250.000 espanyols que signifiquen el 25 per cent del seu cos electoral

—l'exèrcit, els cossos de seguretat de l'estat i els funcionaris. I aquesta gent votarà els partits estatals». Una de les resolucions d'aquest congrés del CNC ha estat la «d'exigir a la metròpoli que se'n vagin per les bones, i que es fixi un calendari amb l'acord dels canaris, del govern central i del Comitè de Descolonització de l'ONU».

Al febrer vinent, el CNC celebrarà un congrés extraordinari per tal de definir la seva estratègia electoral. Cubillo és optimista respecte a la finançació de la campanya, després de mantenir contactes amb els bancs de les illes, «no amb bancs espanyols». Però encara no ha mantingut contactes amb d'altres partits nacionalistes. «De moment, els partits nacionalistes que hi ha són ambigus i poc clars. Resta molt per a les eleccions, i és possible arribar a acords. Ara bé, sense acords crec que també és possible d'obtenir resultats positius».

Des del 1978, l'MPAIAC (Moviment per a l'Autodeterminació i la Independència de l'Arxipèlag Canari) va defensar la tesi que a Canàries hi havia les bases objectives per a la lluita política, i va abandonar la «propaganda armada». Cubillo, secretari general de l'MPAIAC, ha rebut el suport d'aquest Moviment per a la fundació del CNC.

El líder canari, que va patir un atemptat al seu exili a Arger, veu amb preocupació la situació de Ceuta i Melilla. «Vaig tenir una conversa amb Aomar Mohamedi Duddú i li vaig dir que tenien el nostre suport. Nosaltres, com a africans, exigim la devolució d'aquests territoris al poble marroquí. És una estupidesa intentar demostrar que són espanyols, igual que demostrar que nosaltres som espanyols i europeus. Això no es pot fer al segle XX». □

EL LLIBRE DEL 10e ANIVERSARI

CRONOLÒGIA I NOTES:
JOSEP M. ESPINÀS
I LLUÍS BONADA

190.- PESSETES

Tria cronològica dels fets més importants que, dia a dia, mes a mes i any a any, han estat notícia a les pàgines de l'AVUI.

EN
CARRER
POBLACIÓ
VULL REBRE LLIBRES DEL Xe ANIVERSARI

envieu un taló bancari per l'import dels llibres que vulgueu rebre més 110.- ptes. per cada llibre, en concepte de despeses de tramesa. (190.- + 110.- = 300 ptes. cada llibre)

En venda a les nostres oficines de Consell de Cent, 425, 4t. pis.